

WOJCIECH DZIEDUSZYCKI

Z BADAŃ NAD CERAMIKĄ WCZESNOŚREDNIOWIECZNĄ
W KASZOWIE, POW. MILICZ

Streszczenie referatu wygłoszonego na posiedzeniu naukowym Zakładu Archeologii Wielkopolski i Pomorza IHKM PAN w Poznaniu 9 III 1970 r.

Materiały wykorzystane w niniejszym referacie uzyskano w trakcie badań wykopaliskowych przeprowadzonych przez ZAWiP w latach 1966—1969 na wczesnośredniowiecznym dwufazowym obiekcie, którego starszą fazę stanowiła osada otwarta, młodszą natomiast gród z unikalnymi kamiennymi umocnieniami obronnymi¹.

W referacie zwrócono głównie uwagę na zagadnienie typologii oraz związków chronologiczno-przestrzennych ceramicznego zespołu kaszowskiego z innymi zespołami o możliwie podobnej strukturze. Wśród ceramiki występującej w obydwu fazach osadniczych większy procent stanowiły naczynia wykonane techniką całkowitego obtaczania (ok. 68%), następnie górą obtaczane (ok. 32%), natomiast bardzo nieliczne były fragmenty naczyń ręcznie lepionych. Pod względem kryteriów technologicznych, takich jak domieszka, kolor powierzchni, barwa przełomu, nie stwierdzono poważniejszych różnic w ramach technik wykonania naczyń występujących w obydwu fazach osadniczych. W celu obiektywnego wyznaczenia typów naczyń zastosowano statystyczną metodę przeciętnych różnic, w wyniku której wydzielono 9 typów naczyń występujących w różnych proporcjach procentowych w obydwu fazach osadniczych². Przedstawiono również 10-grupową tabelę wątków ornamentacyjnych, sporządzoną na podstawie ich występowania na naczyniach, oraz zestawienia krawędzi analizowanej ceramiki. W trakcie analizy stwierdzono duże podobieństwo zespołów ceramicznych występujących w obydwu fazach, co świadczyłoby między innymi o niewielkiej różnicy chronologicznej między nimi. W celu sprecyzowania chronologii dla ceramiki kaszowskiej oparto się przede wszystkim na zespołach o podobnej strukturze występujących w fazie C i D wg W. Hensla. Na tej podstawie datowano zespół kaszowski na początek fazy D. Najwięcej cech zbliżonych z ceramiką kaszowską posiadały zespoły z terenu Wielko-

¹ Z. Hilczerówna, *Pierwsze systematyczne prace wykopaliskowe na wczesnośredniowiecznym grodzisku w Kaszowie, pow. Milicz*, „Sprawozdania Archeologiczne”, t. 21: 1969, s. 167—175.

² T. Henzel, *Metoda różnic i metoda kwadratów różnic*, „Przegląd Antropologiczny”, t. 19: 1953, s. 22—52; A. Dymaczewski, *O systematyzacji typologicznej w archeologii*, „Slavia Antiqua”, t. 15: 1968, s. 267—273.

polski południowej (Daleszyn, pow. Gostyń; Dusina, pow. Gostyń; Bonikowo, pow. Kościan i inne) oraz Śląska (Wszemirów, pow. Trzebnica; Niemcza, pow. Dzierżoniów; Wrocław, Opole i inne). Powyższe dane wskazują, iż ceramika kaszowska we wczesnej fazie D pozostawała w silnych związkach terytorialnych z obszarami Wielkopolski południowej i Dolnego Śląska.